

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt IX. Mandata duobus Nuntiis tradita, præsertim de Concilij negotio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11665

1550. Triuulium Antistitem Tolonensem. Atque ita imposita Iulio Pontificati tiarâ, non inuncta difficultas est Tridentinæ remigrationi Concilij per creationem Pontificis illi aduersantis, sed adiecta facilitas per amotionem Cardinalis pari & auctoritate pollentis, & auersatione repugnantis.

C A P V T I X.

Mandata duobus Nuntiis tradita, præsertim de Concilij negotio.

HÆc Nuntiorum missio eò tendebat, vt ex vna parte Rex Galliarum induceretur ad libenter assentiendum Synodo Tridentinæ celebrandæ, & ne eam Pontificis gratificationem erga Cæsarem ægre ferret: atque vt ex altera parte permoueretur Carolus ad amplectendam eam rationem conuocandi Tridentum Concilij, quæ Pontifici & Gallo satisfaceret.

Quò igitur primum perficeretur, curatum est, vt ab Henrici animo suspiciones dispellerentur, quas illi nominis existimatio, amulatio, ac priuata ipsius utilitas ingerebant. Quod ad existimationem spectabat, nauiter illi ante oculos ponebatur, Pontificem ipsius honori consuluisse, & per amicitiam, quam pollicitus fuerat, nihil ipsum celasse, neque quidquam nisi prius eius sentis exploratis egisse. Atque ad hanc rem in memoriam reuocabantur quæ Iulius super eo negotio subinde cum Guisio & Durfeo disseruerat, quæque per Nuntium ordinarium Regi significanda curauerat. Ad amulationem abstergendam, studiosè ostensum est, non impelli Pontificem ad id agendum ab importunis Cæsaris postulatis, sicuti à quibusdam Regi fuerat insinuatam, sed à studio Religionis, ac publica necessitate, aliis etiam Principibus, & cuius fidelium ordini satis perspecta. Præterea rationes à nobis antea productæ afferebantur, & quantum oneris apud Deum atque homines Pontifex subiturus esset, si, dum in tanta perturbatione Germaniæ Catholici simul & hæretici Tridentinæ Synodo se subdere pollicebantur, ipse illic eam celebrare pertinaciter recusaret. At priuata utilitatis obstacula, quæ difficillimè perfringi solent, ea tunc etiam erant, quæ difficillimè disici possent; cum probè nosset Henricus, sibi detrimento futurum quidquid Carolo emolumento foret; illi verò futurum emolumento id quod tam flagranter eflagitabat. Verumtamen vt à Rege ea persuasio remoueretur, quædam ratio subtilior est adhibita.

Insinuabatur, esse quidem è re Cæsaris postulare, non item obtinere Concilium; vbi enim id denegaretur, speciosum illi colorem affun-

affundi, hæreticis per concordiam satisfaciendi citra Catholico-
rum querelam; adeoque ab vniuersa Germania obsequium ipsi at-
que benevolentiam tamquam Domino præstitum iri. At contra,
impetrato Tridenti Concilio, vt ipse tum famæ suæ, tum Catholi-
corum, qui sibi opem ad bellum tulerant, rationem haberet, neces-
sario adactum iri ad hæreticos cogendos, vt ij quam ipse sponde-
rat subiectionem exhiberent; quam compertum erat ab illis sum-
moperè refugi, ne sibi manus exinanirent rapinis Ecclesiæ restitu-
tis, easdemque Ecclesiæ legibus illigarent. Quare aut obtemperaturi
erant inuitis animis, ac rabie tumentibus, quam intus coquerent,
dum per quamlibet occasionem effunderent; & ita Cæsarem suspi-
cionibus implicitum, metuque agitarum diltenturi: aut per aper-
tam contumaciam recalcitrarent, eum adigentes ad arma contra
ipsum mouenda; & in vtroque euentu vires illum deficerent ad mo-
lestiam aliis, ac præsertim Gallis inferendam. Accedebat, quod
extante Concilio nequaquam liceret Cæsari pacem obturbare, ne
in Germaniâ conspectu idem Concilium obturbaret, quod ad Ger-
manis gratificandum à se curatum ostentabat, quodque ipsius pacis
gratiâ habebatur. At verò si repulsam in eo à Pontifice retulisset,
& viribus validior, & à memoratis rationibus liberior, adeoque
formidabilior futurus esset. Dempto Cæsaris commodo, nullum
amplius in Tridentina statione incommodum Regi superesse, cum
inter conditiones ea esset primò statuenda, ne agerentur in Syn-
odo regnorum negotia, neque Ecclesiæ Gallicanæ priuilegia in con-
trouersiam vocarentur; sed aliæ res Ecclesiasticæ, cunctis commu-
nes, vnde Gallia nihil posset detrimenti capere. Mox referebantur
reliquæ conditiones à Pontifice Cæsari propositæ, quas opportu-
nius de Pighini legatione dicturus, protinus explicabo.

3 Iniunctum itaque Pighino fuit, vt primo loco exponeret Cæsa-
ri; Cum amicitia Principum magna ex parte pendeat ab admini-
strorum opera, per quos ipsorum sententia communicantur, ab eo Pon-
tificem petere, vt nihil ille scriptum dictumque de ipsius Pontificis
mente crederet, nisi acceptum à Pighino, cui vnice ipse fidebat.
Deinde communicatis iis quæ iam agitata fuerant, & à nobis alibi
recensita, offerebatur Cæsari Concilium Tridenti hoc pacto cele-
brandum: Curaretur, vt Rex Christianissimus illi faueret, Galli-
que Antistes adessent; ex quorum absentia pro nouo lucro nouæ
iacturæ periculum adiret Ecclesia; nec meliorem fructum ea Syno-
dus vniuersalis tandem pareret, quam vt prodiret in peculiarem ac
propriam vnius nationis; præterquam quod vbi amplissimi illius
regni

Pars II.

Ee

regni

1550.

regni Episcopi deessent, iis qui nomen Concilij auersabantur, eius contemnendi occasio præberetur. Ad Gallum adducendum nihil accommodatius fore, quàm si intellexerit, nihil ibi agitandum quod ipsi detrimentum inferret: aliter enim nemo sinceræ mentis non cognosceret, non esse cur Gallus faueret conuentui in Austria ditione collocando. Quòd si spectarentur tum Italicorum Antistitum egestas ac molestiæ, quas cuncti in Tridentino domicilio & experti & detestati fuerant, tum Legatorum Pontificiorum, & Concilij dignitas, opus esse eo rerum omnium apparatu, vt præteritum otium ac morosa cunctatio euitarentur, quæ possent in perniciosam & indecoram dissolutionem prolabi. Proinde par esse, vt in illis Comitibus denuò stabiliret Cæsar firmiter Protestantium subiectionem, per legitimas tabulas ab ipsis exhibendam. Vbi id ab illis recusaretur, Concilio ampliùs locum non esse, sicuti aliàs opus fuerat, ad eorum contumaciam declarandam: sed cùm iam contumaces essent, superesse, vt in eos Cæsar armorum vim exerceret, ne in controuersiam adducerentur & recentis & veterum Conciliorum Decreta. Considerè Pontificem, vt quemadmodum ipse ea in re voluntati & emolumento Caroli studebat, ita Carolum Apostolicam suam auctoritatem à Deo sibi collatam tuiturum; vt si qui vniquam in Concilio, vel neglecto Religionis studio, vel ignoratione veritatis, contraria molirentur, Cæsar æqui bonique faceret, Pontificem rebus opportunè consulere. Addebantur præterea alia mandata, aliaque proponenda consilia, quæ iam indicauimus, vt controuersia Parmenses componerentur.

Suauius indicat quidem hæc mandata à se perlecta; sed quantum potest caliginis affundit ad infuscandum Pontificiæ pietatis dignitatisque candorem. At maiori quodam liuore simulationem quamdam Pontifici appingit: nimirum, cùm is existimaret, eam mandatorum notitiam honori suo conducturam, effecisse, vt Iulius Cæsar Cananus, sibi à secretis, ea per speciem amicitia suis familiaribus communicaret, atque hac ratione peruulgarentur. Verùm id nimis veritati dissimile deprehenditur ab iis qui mandata Triuultio præscripta lustrauerint; in quibus vt Regi persuaderetur, Synodum in vrbe Tridentina nec vtilem nec acceptam Cæsari futuram, tam exilis de proba mente Cæsaris existimatio, tam tenuis erga eiusdem potentiam animi affectio depromitur, vt ea quidem ad pertrahendum Galli consensum per arcanum colloquium idonea fuerint; non tamen quæ manarent in vulgus, vrpote ad iustam indignationem Cæsarem irritatura. Enimuerò arduum est fictas nar-

rationes

rationes contexere, cum opus sit ad innumeras circummeitæ partes prospectum intendere; aliter enim improvisa verisimilitudo aliunde detegitur, quæ deridendum exhibet inuentum simul & inuentorem.

CAPVT X.

Quæ duo Nuntij egerint; & in Casare de Parma negotio difficultas.

Succedere iam res videbantur. Nam ex parte Gallia, ubi ardui-
tatis timor erat, via plana reperta est, ^a ob amoris Pontificij
apud Regem fiduciam, cuius natura est, persuadere ut in bo-
nam partem trahatur, quod alioqui dubia foret interpretationis, &
consensus iis præbeatur, quæ dubia forent deliberationis. Quod
ad Pighinum ^b spectabat, extra dubitationem erat, cum is adeo ex-
petitam responsionem deferret, Cæsarem quoque, sicut euenit, pa-
ri animi alacritate responsurum. Granuellanus itaque expensis vnâ
cum Cæsare conditionibus, quas Pontifex postulabat, probauit qui-
dem in iis quæ ad Gallum pertinebant, uti Pontifex ad assentien-
dum Concilio illum adduceret; non tamen uti ad id sua officia
Cæsar impenderet: esse partes Pontificia auctoritatis alios ad Con-
cilium conuocare, Cæsareæ verò Concilio fauere, suasque ditiones
eius Decretis subiicere. Sed hac speciosa excusatione adductâ ve-
riorem omisit, hoc est, Cæsaris officia obfutura potius quam pro-
futura.

2 Festinato Concilij exitu affirmavit longè magis opus esse Cæsa-
ri quàm Pontifici, cum in comperto esset, quò diutius Synodus
perdurasset, eò diutius fixum iri Carolum in Germania, quippe sa-
tis gnarum, tantam nec ampliorem spem fructus inesse Concilio,
quantum ipse è propinquo vigoris calorisque eidem afflaret; & ex
altera parte suam ibi diuturnam commodationem ipsius valetudini
& regnorum commodis obfuturam. Expeditiorem rationem sibi
videri, si Pontifex de sententia virorum sapientiâ studioque Reli-
gionis præstantium Diploma conficeret, vniuersam morum emen-
tationem complectens; quod ubi comprobaretur in Synodo à Pa-
tribus Pontifici ac Cæsari obsequentibus, quantum illi suffragio-
rum opus esset minimè defuturum: dogmata verò, aiebat ille, par-
tim iam fuisse sancita, partim per susceptos à Tridentinis Patribus
labores adeò discussa ac digesta, ut postrema illorum absolutio bre-
uis temporis opus euaderet. Atque ex his animaduertit Nuntius,

Ecce 2 aliam

^a Diarium,
12. Augusti
1550.

^b Diarium
eodem die:
& epistola
Pighini ad
Dandinum,
15. Augusti
1550.

Historia
Concilij Tri-
dentini
lib. II.
cap. 10.